

Programma online congres Maatwerk in Kinderopvang en Onderwijs

29 september 2020

10.00-10.45: **Lezing 1: Spelen is leren** – dr. Annerieke Boland

Een kind kan niet leren zonder te spelen en zal niet spelen zonder te leren. Toch wordt hier vaak een onderscheid tussen gemaakt. Wat is het belang van spel in de kinderopvang en het onderwijs aan het jonge kind? En hoe kun je dit spel op een goede manier begeleiden als professional? In deze lezing gaat Annerieke Boland in op de wijze waarop de professional de voor- en vroegschoolse ontwikkeling van jonge kinderen kan stimuleren via spel.

Annerieke Boland is sinds 2015 lector Jonge Kind aan Hogeschool iPabo in Amsterdam / Alkmaar. Het lectoraat werkt samen met de Vrije Universiteit. Het onderzoek richt zich op de rol van spelen in de opvang en het onderwijs aan jonge kinderen tussen 2,5 en 8 jaar.

10.45-11.30: **Lezing 2: Meer doen met verwaarlozing en geweld** – drs. Yael Meijer

Jonge kinderen en geweld, dat gaat niet samen. Maar we kunnen er niet omheen dat er toch kinderen zijn die opgroeien in gezinnen met veel stress, verwaarlozing en/of geweld. Wat doet het met een kind dat opgroeit in een dergelijk gezin? En hoe kun je, als je deze gezinnen tegenkomt, handelen in het belang van zowel het kind als de ouder? Kortom, hoe kom je uit de spiraal van het machteloze gevoel met ouders, netwerkpartners en collega's? Yael Meijer zal tijdens haar bijdrage op deze vragen ingaan.

Yael Meijer heeft op diverse plekken ervaring opgedaan in het werken met gezinnen en kinderen waarin sprake was van gedragsproblematiek, emotieregulatieproblemen en geweld (mishandeling/verwaarlozing). Momenteel werkt zij als clinicus en hoofd behandelprogramma team 0-6 bij Fornhese in Amersfoort / Ermelo. Tevens is zij auteur van het toegankelijke boek 'Kiekeboem!'. In dit boek geeft zij achtergrondinformatie, praktische kennis en tips en toont zij aan hoe belangrijk het is dat gezinnen met jonge kinderen waar sprake is van geweld of verwaarlozing, tijdig in beeld komen.

11.30-12.00 Pauze voor koffie en thee

Deelsessies

12.00-13.00 Ronde 1

De meerwaarde van IMH in opvang en onderwijs – drs. Nanniek Bijen

IMH – Infant Mental Health – stelt de relatie tussen ouders of verzorgers en kind centraal. In haar deelsessie zal Nanniek Bijen aan de hand van een aantal concepten uitleggen wat IMH inhoudt. Verder gaat ze in op de vraag wat de meerwaarde is van de implementatie

van IMH binnen de kinderopvang. Welke meerwaarde biedt dit voor medewerkers, ouders en kinderen? Dit doet zij aan de hand van casuïstiek en praktijkvoorbeelden.

Orthopedagoog Nanniek Bijen was tot 2019 werkzaam als leerkracht, intern begeleider en bouwcoördinator binnen het regulier basisonderwijs. Momenteel werkt zij als orthopedagoog bij het Expertisecentrum Jonge Kind. Vanuit dit centrum is zij verbonden aan verschillende kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en gastoudergezinnen in de gemeente Hengelo. Samen met haar collega's ondersteunt zij kinderopvangorganisaties in hun kwaliteitsontwikkeling en als er sprake is van zorg bij jonge kinderen.

Omgaan met stress bij jonge kinderen – Marjon Kuipers en Ingrid de Jong

Kinderen ervaren steeds jonger al stress. Dit uit zich altijd in gedrag, denk bijvoorbeeld aan boze kinderen, bijtkleuters en pestpeuters. Uit onderzoeken blijkt dat hoe de jongste kinderen omgaan met stress bepalend is voor hoe zij in hun latere leven in staat zijn hun emoties en stressbelasting te hanteren. Daarnaast ervaren ook hun ouders, begeleiders en leerkrachten stress. In de dagelijkse interactie beïnvloeden ze elkaar hierin, veelal ongemerkt. Stress is besmettelijk. Het zorgt dat we niet meer goed kunnen nadenken. En nog belangrijker: iedere seconde stress ondermijnt het immuunsysteem. Leer tijdens deze deelsessie hoe je emoties, stress en stressgedrag bij het jonge kind én bij jezelf leert herkennen en managen.

Marjon Kuipers is oprichter van de Autismeacademie. Zij is zelfstandig gedragsanalist en haar bijzondere belangstelling ligt op het gebied van emoties, stress en stressresponsesystemen. Daarnaast is Marjon rechtbank mediator en bijzonder curator jeugd.

Ingrid de Jong is eveneens gedragsanalist. Zij is familie- en arbeidsmediator, kindbehartiger en coach.

13.00-14.00 Lunchpauze

14.00-15.00 Ronde 2

Handvatten voor wiebelen en friemelen – Monique Thoonsen

Wiebel- en friemelgedrag hoort voor peuters en kleuters bij de ontwikkeling. Ook in de onderbouw is het veelvoorkomend gedrag, dat vooral in groep 3 steeds meer als storend wordt gezien. Zicht hebben op de zintuiglijke prikkelverwerking van een jong kind helpt om het nut van dit gedrag te begrijpen en in goede banen te leiden. Te meer daar veel kinderen gebruiken wiebelen en friemelen juist omdat ze beter op willen letten. Soms lukt het concentreren niet omdat ze te weinig of juist te veel zintuigprikkelers ervaren. Ze zijn dan onder- of overprikkelde. Monique Thoonsen zal in deze deelsessie uitleggen waarom wiebelen en friemelen werkt en welke alternatieven er zijn als het storend is. Zij geeft veel praktische tips over hoe je met de prikkelbehoeftes van verschillende kinderen kan leren omgaan, zodat zij zich beter voelen en beter kunnen concentreren.

Monique Thoonsen is CCE-consulent, pedagoog en expert in zintuiglijke prikkelverwerking. Zij heeft een bedrijf; 7 Zintuigen, en geeft workshops en lezingen. Monique is de auteur van de boeken 'Wiebelen en friemelen in de Klas', 'Wiebelen en friemelen thuis' en het 'Wiebelen en friemelen werkboek' voor kinderen.

Inzet van Ondersteunde Communicatie in het passend onderwijs – Loes Luijten, MSc
Kinderen met en zonder beperking samen in een klas, dat is een mooi doel waar met passend onderwijs naar gestreefd wordt. Kinderen die niet spreken vragen in deze vorm van onderwijs extra aandacht omdat zij dikwijls middels ondersteunende communicatie hulpmiddelen communiceren met klasgenoten, leerkracht, maar ook met andere communicatiepartners. In deze deelsessie bekijken we met elkaar welke vormen van ondersteunde communicatie je kunt tegenkomen in de klas en ook de mogelijkheden bekijken om dit praktisch vorm te geven. Wat vraagt het hebben van een ondersteunend communicatie hulpmiddel van de gebruiker en van zijn of haar communicatiepartners? Daarover gaan we in deze deelsessie met elkaar in gesprek.

Loes Luijten MSc, heeft na het VWO de PABO doorlopen. Toen ze in aanraking kwam met doofblinde kinderen voor wie communiceren niet vanzelf gaat, besloot ze zich hierin verder te verdiepen en studeerde ze orthopedagogiek aan de Radboud Universiteit van Nijmegen. Na behandelcoördinator bij Visio te zijn geweest, is zij nu werkzaam bij stichting Milo. Daar is zij onder meer betrokken bij de behandelgroep KLIN©.

15.00-15.30 Pauze

15.30-16.30 Ronde 3

Effectief inspelen op probleemgedrag – drs. Jan van der Zwan

In het brein van jonge kinderen is het een drukte van belang: er wordt hard gewerkt aan het ontwikkelen van allerlei vaardigheden. Dit uit zich soms in druk gedrag, antisociaal gedrag of in emotionele ontladingen. Probleemgedrag hoort er in deze fase in zekere zin dan ook 'gewoon' bij, maar kan ook de voorbode van een stoornis zijn. In deze deelsessie biedt psycholoog Jan van der Zwan een kijkje in het jonge kindbrein. Hij geeft aan de hand van aansprekende en praktijkgerichte voorbeelden en oefeningen inzicht in zowel fasegebonden problematiek als stoornissen. Ook krijg je handvatten hoe je met dit gedrag om kunt gaan.

Jan van der Zwan is psycholoog bij Het Breinbureau. Daarnaast is hij docent Pedagogiek aan de Haagse Hogeschool. Hij is zijn carrière gestart als Pedagogisch Medewerker RMPI op een kleutergroep en is daarna onder meer locatiemanager Kinderopvangplus geweest en onderwijsadviseur VVE. LLZ bij het Haags Centrum voor Onderwijsadvies.

Meer doen met sociale vaardigheden – Moniek Zijm

Welke stappen doorloopt een jong kind in de ontwikkeling van sociale vaardigheden, hoe kun je deze vaardigheden aanleren en wat kun je doen als een kind hierbij wat extra ondersteuning nodig heeft? Allemaal vragen waarop Moniek Zijm in deze deelsessie ingaat. Daarnaast vertelt zij over wat je kunt doen wanneer sociale vaardigheden niet zomaar worden opgepikt en een kind extra ondersteuning nodig heeft. En wat dat betekent voor een sociale vaardigheidstraining. Plus hoe zo'n training werkt: wat en hoe oefen je dan precies?

Moniek Zijm is werkzaam als beleidsmedewerker en coördinator bij de Jonge Kind Academie van MOC 't Kabouterhuis. Zij ontwikkelt en geeft trainingen en workshops aan professionals die werken met jonge kinderen. Daarnaast coördineert zij de preventie afdeling van MOC 't Kabouterhuis.